

Rządowy Indeks Antykorupcyjny w Sektorze Obronnym 2015

Polska – notka prasowa

TI oceniło mechanizmy zapobiegające korupcji w polskim wojsku

W rankingu 120 państw stworzonym przez Transparency International na podstawie oceny efektywności prawnych i instytucjonalnych regulacji antykorupcyjnych w sektorze obronnym, Polska uplasowała się w kategorii B, wskazującej na niski poziom ryzyka antykorupcyjnego. Spośród 33 krajów członkowskich i partnerskich NATO analizowanych na potrzeby regionalnego raportu, tylko jeden kraj – Wielka Brytania – otrzymała najwyższą kategorię A. 12 krajów zakwalifikowało się do kategorii B – obok Polski jedynym nowym krajem członkowskim NATO w tej grupie jest Łotwa.

WYNIKI: NATO I KRAJE PARTNERSKIE

Kraj członkowski	Przedział	Poziom ryzyka korupcyjnego	Kraj partnerski	Przedział	Poziom ryzyka korupcyjnego
Wielka Brytania	A	Bardzo niski	Finlandia	B	Niski
Belgia	B	Niski	Szwajcaria	B	Niski
Dania	B	Niski	Szwecja	B	Niski
Holandia	B	Niski	Austria	C	Umiarkowany
Kanada	B	Niski	Bośnia i Hercegowina	C	Umiarkowany
Łotwa	B	Niski	Gruzja	C	Umiarkowany
Niemcy	B	Niski	Serbia	C	Umiarkowany
Norwegia	B	Niski	Armenia	D	Wysoki
Polska	B	Niski	Ukraina	D	Wysoki
Stany Zjednoczone	B	Niski	Afganistan	E	Bardzo wysoki
Bułgaria	C	Umiarkowany	Azerbejdżan	E	Bardzo wysoki
Chorwacja	C	Umiarkowany	Uzbekistan	E	Bardzo wysoki
Czechy	C	Umiarkowany			
Francja	C	Umiarkowany			
Grecja	C	Umiarkowany			
Hiszpania	C	Umiarkowany			
Litwa	C	Umiarkowany			
Węgry	C	Umiarkowany			
Włochy	C	Umiarkowany			
Portugalia	D	Wysoki			
Turcja	D	Wysoki			

Źródło: Transparency International Defence and Security, Rządowy Indeks Antykorupcyjny w Sektorze Obronnym 2015

Katherine Dixon, dyrektor Programu ds. Bezpieczeństwa i Obronności Transparency International:

E Postęp w dziedzinie regulacji antykorupcyjnych jest szczególnie ważny ze względu na wielomilionowy program modernizacji polskiej armii, rosnące zainteresowanie tematyką obronną oraz plan zwiększenia nakładów na sektor obronny do 2% PKB rekomendowanych przez NATO. W obecnym klimacie ekonomicznym i politycznym, te 2% budżetu należy wykorzystać jak najlepiej. Działalność Biura ds. Procedur Antykorupcyjnych, odpowiedzialnego za uszczelnienie procedur MONu i nadzór nad przetargami, jest godna uznania i kontynuacji. Transparency International rekomenduje również włączenie przedstawicieli organizacji pozarządowych do procesu zamówień publicznych w sektorze obronnym. Ich udział nie tylko wzmocniłby relacje między siłami zbrojnymi a społeczeństwem obywatelskim, ale też zapewniłby dodatkową weryfikację zasadności i efektywności zamówień publicznych. Takie rozwiązanie w sektorze obronnym wprowadziła, jako element szeroko zakrojonego programu antykorupcyjnego, Gruzja, która wydaje ponad 2% PKB na obronę.

Sprawdzonych wzorów dla takich rozwiązań można szukać na przykład w procedurach antykorupcyjnych aktualnie wdrażanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, oraz w rekomendacjach Komisji Europejskiej.

Najstabiliej kraje członkowskie NATO prezentują się pod względem trzech zagadnień: ochrony sygnalistów, standardów wymaganych od firm stających do przetargów w ministerstwach obrony oraz podejścia do kwestii korupcji w operacjach wojskowych. 10 krajów członkowskich – w tym Polska – nie ma kompleksowych przepisów pozwalających na ochronę osób alarmujących o nieprawidłowościach w miejscu pracy. Biuro ds. Procedur Antykorupcyjnych MON opracowuje procedury ochrony sygnalistów, ale nie zastąpi to kompleksowej legislacji chroniącej sygnalistów przed odwetem i zobowiązującej instytucje do przeprowadzenia dochodzeń. Obecnie jedynymi regulacjami chroniącymi sygnalistów są przepisy Kodeksu Pracy, co nie zapewnia stosownej ochrony.

Tylko cztery kraje członkowskie NATO analizowane na potrzeby tego raportu wprowadziły standardy dla firm ubiegających się o kontrakty w ministerstwach obrony, wymagając wewnątrz-firmowych polityk antykorupcyjnych. Polska legislacja zabrania przydzielania kontraktów firmom skazanym za korupcję, ale nie wymaga wdrażania przez firmy własnych procedur antykorupcyjnych. Zważywszy na skalę zamówień publicznych związanych z modernizacją sektora obrony, TI rekomenduje wprowadzenie wymagań dla największych dostawców.

Pomimo rozległych doświadczeń operacyjnych w Iraku i Afganistanie, polska armia nie wprowadziła do doktryny wojskowej rozwiązań pozwalających na zmniejszenie zagrożeń, jakie korupcja stwarza dla międzynarodowych misji stabilizacyjnych. Polskie siły zbrojne powinny wykorzystać doświadczenie z niedawnych operacji wojskowych do wzmocnienia polityki obronnej i przygotowania żołnierzy do kolejnych operacji, w których skuteczne przeciwdziałanie korupcji może zadecydować o sukcesie lub porażce misji. Doktryna ta powinna iść w parze z wszechstronnym przygotowaniem jednostek biorących udział w operacjach. Pozwoli to nie tylko na zwiększenie efektywności polskiej armii, ale – poprzez międzynarodowe ćwiczenia i koordynację – na przyczynienie się do efektywności NATO, jako że tylko cztery kraje członkowskie do tej pory wprowadziły szersze doktrynalne regulacje kwestii operacji.

Kontakt:

Dr Karolina MacLachlan
Transparency International – Defence and Security
7 - 14 Great Dover Street, London SE1 4YR.
Tel: +44 (0)20 3096 7691
karolina.maclachlan@transparency.org.uk

Po godzinach:

UK: Dominic Kavakeb, Communications Manager
E: dominic.kavakeb@transparency.org.uk
T: + 44 (0)20 3096 7695
M: +44 (0)79 6456 0340 (po godzinach)

Informacje dodatkowe:

Rządowy Indeks Antykorupcyjny w Sektorze Obronnym mierzy poziom ryzyka korupcyjnego w sektorze obronnym na podstawie 77 pytań zgrupowanych w pięciu kategoriach ryzyka: polityczne, finansowe, kadry, operacje, zamówienia publiczne. Za każde pytanie przyznawano wyniki od 0 do 4; uzyskany wynik plasował kraje w kategoriach od A (najniższy poziom ryzyka) do F (krytyczny poziom ryzyka).

Analizy dla poszczególnych krajów przygotowali eksperci, opierając się na standardowym kwestionariuszu i kryteriach oceny. Badanie było następnie recenzowane przez 2-3 recenzentów oraz członka oddziału krajowego Transparency International, jeśli to możliwe. Przedstawiciele poszczególnych rządów mają możliwość przedstawienia komentarzy do analizy i przedłożenia dodatkowych informacji. Polskie Ministerstwo Obrony zapewniło wkład w niniejszą analizę.